

Nezávislé zisťovanie

vykonané v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 písm. g) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) vykonalo nezávislé zisťovanie týkajúce sa nečinnosti mesta Krupina v rámci riešenia prístupovej cesty k bytovému domu Červená hora 1716/90 v Krupine (ďalej ako „bytový dom“). Stredisko vykonalo nezávislé zisťovanie na základe podnetu zo dňa 21. februára 2023.

Z obsahu podnetu

Z podnetu a jeho príloh vyplýva, že spoločnosť VIAKORP, s.r.o., ktorá je vlastníkom pozemku, cez ktorý prechádza účelová cesta, zamedzila obyvateľom bytového domu prístup k bytovému domu vybudovaním betónového plotu. Obyvatelia uvedeného bytového domu sú tak nútení chodiť po lúke vzdialenej od vchodu do bytového domu cca 400 m. Prístup k bytovému domu je sťažený najmä pre matky s deťmi a deťmi v prípade nepriaznivého počasia. Jedným z problémov, ktorý vnímajú obyvatelia bytového domu, je aj umiestnenie kontajnerov na odpad a poštových schránok, ktoré sú od bytového domu vzdialené cca 500 m. Problematickou oblasťou je aj zabezpečenie prístupu záchranných zložiek priamo k bytovému domu.

Vlastníkom bytového domu je mesto Krupina a bytový dom slúži ako sociálna ubytovňa. V zmysle podnetu je dôvodom nečinnosti mesta Krupina etnická príslušnosť obyvateľov bytového domu.

Vyjadrenie mesta Krupina

Stredisko v záujme objektívneho preskúmania podnetu požiadalo mesto Krupina o predloženie písomného stanoviska k namietanej veci. Podľa § 1 ods. 5 zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva *súdy, prokuratúra, iné štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a iné verejnoprávne inštitúcie sú povinné na požiadanie strediska v určenej lehote poskytnúť stredisku informácie o dodržiavaní ľudských práv*. Mesto Krupina, zastúpené primátorom mesta Ing. Radoslavom Vazanom, reagovalo na žiadosť Strediska vyjadrením zo dňa 6. apríla 2023, v ktorom objasňuje predovšetkým vlastnícke právo mesta Krupina k nehnuteľnostiam.

Z predloženého vyjadrenia vyplýva, že výlučným vlastníkom sociálnej ubytovne nachádzajúcej sa na ulici Červená hora 1716/90 v Krupine je mesto Krupina, pričom táto ubytovňa

je súčasťou priemyselnej časti areálu obchodnej spoločnosti VIAKORP, s.r.o. Výlučným vlastníkom prístupovej cesty k ubytovni je spoločnosť VIAKORP, s.r.o, nie mesto Krupina. VIAKORP, s.r.o. neudelila mestu Krupina súhlas s využívaním prístupu k ubytovni a rovnako nesúhlasila ani so zriadením vecného bremena na pozemku, čo odôvodnila značným pohybom dopravných prostriedkov a nemožnosťou zabezpečenia bezpečnosti chodcov prechádzajúcich k ubytovni.

Mesto Krupina vo svojom vyjadrení uviedlo, že prístup záchranných zložiek v prípade potreby je plne zabezpečený spoločnosťou VIAKORP, s.r.o., ktorá má pri vstupnej bráne službu, ktorá sprístupní vstup záchranných zložiek do areálu. Zároveň mesto Krupina priznáva, že obyvatelia ubytovne využívajú na prístup k ubytovni poľnú cestu, avšak z dôvodu, že nie je vlastníkom pozemkov, ktoré by mohli slúžiť ako prístupová cesta, nie je za aktuálneho právneho stavu schopné zabezpečiť iný alternatívny spôsob riešenia prístupu k ubytovni.

Právna analýza

Zamedzenie prístupu k ubytovni je dôsledkom existencie vlastníckeho práva k pozemku spoločnosti VIAKORP, s.r.o. Podľa § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej ako „Občiansky zákonník“) *je vlastníkom veci v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.*

Mesto Krupina je vlastníkom ubytovne, nie susedného pozemku, ktoré by mohlo slúžiť ako prístupová cesta k ubytovni. Na základe vyššie uvedených skutočností je potrebné doplniť, že vzťah medzi spoločnosťou VIAKORP, s.r.o. a mestom Krupina je občianskoprávny. Mesto Krupina vystupuje v tejto veci ako právnická osoba, nie ako orgán verejnej moci. *„Kritériom pre určenie, či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci, je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať.“*¹ Súčasne aplikáciou § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka na tento konkrétny stav je možné konštatovať, že mesto Krupina nie je oprávnené ukladať povinnosti spoločnosti VIAKORP, s.r.o., čo vyplýva z postavenia mesta Krupina v tejto veci.

Medzi spoločnosťou VIAKORP, s.r.o. a mestom Krupina, podľa vyjadrenia mesta, nedošlo k dohode o zriadení vecného bremena na pozemku spoločnosti. Keďže mesto Krupina je výlučným vlastníkom ubytovne a nie je vlastníkom príľahlého pozemku, podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka **sa môže vlastník stavby obrátiť na súd a súd môže na jeho návrh zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok.**

¹ Uznesenie Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej republiky sp. zn. I. ÚS 191/92 z 9. júna 1992.

Záver

Z mandátu Slovenského národného strediska pre ľudské práva, vymedzeného v § 1 zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva, vyplýva, že **Stredisko nie je oprávnené podať žalobu o zriadenie vecného bremena**. Právo podať takýto návrh súdu je plne v dispozícii vlastníka stavby, teda mesta Krupina, pričom **na podanie návrhu nie je zo strany nájomníkov bytového domu právny nárok**.

S pozdravom

PhDr. Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka